

INUIT ATAQATIGIIT
SIULERSUISUUNERIT

INUIT ATAQATIGIIT KATTUFFIAT
POLITISK ARBEJDSPROGRAM
2021-2024

Inuit Ataqatigiit Kattuffiat

Politisk arbejdsprogram 2021-2024

Godkendt på landsmødet 17.-19. september 2021

Landspolitisk arbejdsprogram 2021-2024

Inuit Ataqatigiit finder det vigtigt at kunne samarbejde med enhver for at kunne placere os der, hvor vi har indflydelse. Befolkningens valg af deres repræsentanter forstår vi således, at alle befolkningens repræsentanter værdsættes og skal inddrages i beslutningerne. På baggrund af dette, vil vi udarbejde og indgå brede forlig i Inatsisartut. Vi agter at indgå brede forlig eller kompromisløsninger, hovedsageligt indenfor disse områder:

- Skattereform. Vi vil udarbejde en skattereform der baner vejen for mere lige vilkår for befolkningen. I reformarbejdet vil vi skele til levevilkårene for mellemindkomstgruppen, lønmodtagerne og enlige forældre.
- Alderspension. Det skal være skønt og dejligt at blive ældre i Grønland. Kommende og de nuværende alderspensionister skal have mulighed for god sagsbehandling og rådgivning. Vi vil forbedre det økonomiske råderum ved at fastsætte alderspensionstakster, der ligger tæt på dem i de nordiske lande.
- Vi vil forbedre servicen på det sociale område samt arbejdsvilkårene for medarbejdere på området. De sociale tiltag skal være fremtidssikrede og have baggrund i en behovsvurdering.
- Et bredt forlig om udvikling af kulturområdet. Kulturel fremgang er opdragende for folket og nationen, og vi vil udarbejde et flerårigt politisk forlig om at kulturarbejde skal være et erhverv, som har nytteværdi for befolkningen.
- Udarbejdelse af planer om udvikling af erhvervene regionalt. Vi vil udarbejde planerne sammen med kommunerne og ved at inddrage kommunerne lige fra starten af planlægningsarbejdet. Under planlægningsarbejdet skal der fokuseres på hvordan de forskellige regioner kan udnytte mulighederne for at selvforsyne vort land. Endvidere skal der udarbejdes koordinerede turismeplaner i forbindelse med ibrugtagningen af de nye lufthavne.
- Et bredt uddannelsesforlig. Der skal udarbejdes klare uddannelsesmål for en 10-årig periode. Der skal udarbejdes et forlig om hele uddannelsesområdet, dog skal der fokuseres på de uddannelser, vi har brug for i Grønland.
- Et bredt forlig om reorganisering af driften af sundhedsvæsenet. At vi har et sundt og trygt liv har stor betydning for alle og enhver. Sundhedskommissionen er allerede blevet nedsat, og vi skal politisk udarbejde rammerne og planerne med deltagelse af alle.
- Borgerne har, på baggrund af deres medindflydelse lokalt, kendskab til hvilke områder der skal udvikles. Og politisk skal vi arbejde med en afdækning om den gældende finansieringsmetode for erhvervslivet kan udformes på anden vis.

Igangsættelse af tiltagene

De brede forlig eller kompromisløsningerne skal udfærdiges efter en tidsplan. Da det drejer sig om omfattende arbejdsopgaver, bliver vi nødt til at bruge kræfter på disse i vores politiske arbejde. Til sådan et arbejde skal alle folkevalgte politikere være med til at realisere opgaverne og være medansvarlige for disse. Naalakkersuisut skal give en udmelding til befolkningen om hvornår planerne vil blive nedskrevet, derved meddeler man også hvordan inddragelsen vil foregå. Arbejdet med de brede forlig skal have en varighed af mindst et halvt år, for på den måde at sikre en inddragelse af politikere, berørte fagfolk og interessenter med interesse for sagsområdet. Den politiske målsætning skal være formuleret under udarbejdelsen af de brede forlig eller kompromisløsningerne, ligesom de lovgivningsmæssige arbejdsopgaver skal være formuleret klart. Alle de færdiggjorte arbejdsopgaver vil blive evalueret, og eventuelle forbedringer til forligene eller kompromisløsningerne vil blive indarbejdet i videreførelsen af arbejdet.

Vi siger nej til uran

Inuit Ataatigiit skal endnu engang understrege, at vi siger nej til uranudvinding.

Vi mener bestemt, at man kan drive mindre forurenende og mindre farlige råstofudvindinger i Grønland. Da råstofaktiviteter bidrager til udviklingen af økonomien, vidensområdet, uddannelsesniveaue samt det sociale område, skal vi politisk arbejde for at der forefindes klare planer for råstofaktiviteterne. I Inatsisartut skal vi gennem lovgivningen sikre, at det bliver helt forbudt at udvinde uran i Grønland.

Vi skal stå i spidsen for en erhvervsudvikling med udgangspunkt i øget selvforsyning i stedet for en udvinding af uran i Sydgrønland. Vi skal arbejde med at udvikle kød-og selvforsyningsindsatserne og de tilhørende uddannelser i Grønland. I de kommende års erhvervsudviklingstiltag i Sydgrønland vil vi udarbejde fælles politiske målsætninger i samarbejde med Kommune Kujalleq og andre interessenter.

Lufthavnsbyggeriet

Inatsisartut har allerede i 2018 taget beslutning om rammerne for lufthavnsbyggeriet, og på baggrund af det vil vi samarbejde om at lufthavnsbyggerierne færdiggøres på bedste vis. Inuit Ataatigiit er ikke imod at vi får nye lufthavne. I processen har vi krævet, lufthavnsbyggeriet udføres i etaper og fornuftigt med tanke på vores økonomiske situation. Vi vil arbejde for at lufthavnsbyggeriet færdiggøres uden for mange ofre for befolkningen.

Kommunalt arbejdsprogram 2021-2024

Inuit Ataatigiit finder det vigtigt, at man samarbejder med de sagsbehandlere, der til daglig servicere befolkningen i alle politiske målsætninger. På det politiske plan er man fælles om, at der kommunalt skal udføres en god borgerservice. Vi vil arbejde for, at alle kommuner handler i henhold til borgernes sociale behov, ligeledes vil vi sammen med kommunerne arbejde for, at der iværksættes erhvervsudviklingstiltag. Inuit Ataatigiit er af den mening, at socialområdet og erhvervslivet går hånd i hånd, at de skal udvikles gensidigt på samme tid. Inuit Ataatigiit har følgende kommunale arbejdsprogram for de kommende år:

- Politiske arbejder skal udføres i følgeskab med kommunerne. Der skal eksistere en ligeværdig dialog mellem Naalakkersuisut og kommunerne. Der skal afholdes organiserede møder med kommunerne omkring politiske tiltag, således at det sikres, at kommunerne bliver inddraget og får indflydelse allerede fra opstarten af de politiske tiltag.
- Der skal foretages en evaluering af de politiske formål og status i forbindelse med kommunesammenlægningerne. Evaluering og status holdes særskilt sammen med Naalakkersuisut og borgmestre i den politiske koordinationsgruppe PKG.

- Inuit Ataatigiit vil samarbejde om de tiltag, som kommunerne skal lave i fællesskab, og Inuit Ataatigiit vil tage medansvar for og videreformidle viden om det fleksible samarbejde, der skal køre mellem de fem nuværende kommuner.
- Der skal udføres arbejde med henblik at styrke samarbejdet mellem Naalakkersuisut og kommunerne omkring de sociale sager, som kommunerne har ansvaret for. I sager vedrørende borgerne bør Naalakkersuisut og kommunerne have et organiseret samarbejde. Her skal der fokuseres specielt på Inatsisartutlov om støtte til børn.
- Tiltag for børn og unge skal køres efter behov i kommunerne. Kurser der tilbydes fra centralt hold skal tage udgangspunkt i kommunernes behov. Naalakkersuisut og kommunerne skal samarbejde med henblik på at socialarbejderne i kommunerne har gode arbejdsvilkår.
- Der skal være en særlig fokus på serviceringen af invalide og handicappede personer i samarbejde med kommunerne. Der skal udarbejdes politiske handlingsplaner for at forbedre serviceringen af invalide og handicappede personer i Grønland.
- Der skal køres tiltag for at bekæmpe hjemløshed i Grønland i samarbejde med kommunerne. Naalakkersuisut skal anmode om samarbejde med kommunerne vedrørende de erfaringer, som man har høstet, og som kan bruges i alle kommuner, omkring kommende initiativer, for eksempel fra Koføeds Skolerne og beskæftigelsesinitiativerne.
- I samarbejde med kommunerne skal der køres en registrering af hvor mange børn og unge, der er uden arbejde og ikke påbegyndt en uddannelse i de forskellige kommuner. Der skal indsamles data, der skal danne grundlag for initiativer til at børn og unge uden arbejde og uddannelse kan påbegynde en uddannelse eller komme i arbejde.
- Der skal igangsættes klare tiltag indenfor affaldshåndtering og vandforsyning. Vore folkevalgte politikere i alle kommuner skal deltage i planlægningen af affalds- og vandforsyningssituationen. I processen med bygdeplanerne skal bygdebestyrelserne inddrages. Vi har en opgave foran os omkring hygiejne, sundhed og vandforsyning i Grønland. Naalakkersuisut vil blive anmodet om samarbejde omkring vandforsyningssituationen.
- I det kommunale arbejde skal vi arbejde på baggrund af selvforsyning. Kommunerne skal samarbejde på videns-, personale- og erhvervsområdet omkring det forskellige forhold der vil være gavnlige for landet.
- I forbindelse med de kommende politiske tiltag i samarbejde med kommunerne omkring erhvervsudvikling, skal kommunerne udarbejde klare planer for en erhvervsudvikling. Ligeledes skal kommunerne foretage vurdering af hvilke områder i selvforsyningsinitiativerne der er realiserbare.

Vi betragter bygderne som naturlige deltagere i erhvervsudviklingsarbejdet

Inuit Ataatigiit vil samarbejde om et trygt bygdeliv der er i udvikling. Vi betragter bygderne som vigtige deltagere i erhvervsudviklingsarbejdet i Grønland, og derfor vil vi udarbejde politiske mål i i samarbejde med bygderne. Der skal arrangeres en bygdekonference, og i de kommende år vil vi udarbejde fælles politiske initiativer i samarbejde med kommunerne og bygdebestyrelserne.

Der er flere muligheder for tiltag for at indlemme bygderne i erhvervsudviklingsarbejdet og for at bevare bygderne. Inuit Ataatigiit vil i de næste tre år arbejde efter følgende arbejdsprogram:

- Under Sundhedskommissionens arbejde udarbejdes anbefalinger vedrørende sundhedsvæsenets service i bygderne. Der skal politisk arbejdes med en plan om det gode sundhedsvæsen i bygderne og løbende opkvalificering af sundhedspersonalet. I arbejdet skal der fokuseres på, hvordan sundhedspersonalet kan udnyttes på bedste vis, alt efter indbyggertallet i bygderne.
- Der skal arbejdes på at indføre tilbud om tandbehandling i forbindelse med bygdebeboernes lægekonsultation.

- Der skal være et større politisk fokus på bolig manglen i bygderne. Der skal udarbejdes handleplaner på baggrund af registrering af boligsøgende i bygderne i samarbejde med kommuner og bygdebestyrelser.
- Vi vil inkludere bygderne i arbejdet med de regionale erhvervsudviklingstiltag. I dette arbejde skal andre erhvervsmuligheder, for eksempel turismen, indlemmes ud over fiskeri- og fangsterhvervet. Vi vil i samarbejde med kommunerne og erhvervslivet arbejde for at gøre det muligt at inddrage bygderne i turismeerhvervet i takt med færdiggørelsen af lufthavnsbyggeriet.
- Der skal arbejdes med at revurdere bevillingerne til udviklingen af bygderne, og der skal igangsættes et arbejde for at reformere bevillingsområdet på længere sigt. Samtidig skal det undersøges om der kan indgås samarbejde med mulige investorer i bygdeudviklingsarbejdet, for eksempel omkring anlæggelse af vejforbindelser i Sydgrønland.
- Der skal udarbejdes klare og nøje planlagte affalds- og vandforsyningsinitiativer i bygderne. Planerne udarbejdes i fællesskab af kommunerne og Selvstyret.
- Der skal udarbejdes planer der sikrer udviklingsmuligheder for god skolegang i bygderne gennem brede forlig der sikrer undervisnings- og læringsmuligheder. Her skal man have fokus på vores bosætningsmønster og erhvervsforhold i arbejdet herfor. Der skal udarbejdes handlingsplaner for kompetenceudvikling for de ufaglærte undervisere i bygdeskolerne. For at sikre en god skolegang i bygderne, skal man arbejde for at løse manglen på gode boliger til lærerne.
- For at øge indhandling af sælskind skal initiativer og afregning af skind vurderes politisk.
- Der skal samarbejdes omkring initiativer der sigter på idrætslige og kulturelle arrangementer. Bygdebestyrelser skal høres når der lægges planer for kultur- og fritidsinitiativer i bygderne.
- Der skal igangsættes oplysningsinitiativer om unge mødre. Initiativerne skal udøves sammen med kommunerne.
- Der skal være politisk opmærksomhed omkring spredning af bekæmpelse af selvmord og misbrug af brug af euforiserende stoffer til bygderne, ligesom bygderne skal inddrages allerede under planlægningen.
- Kommunerne skal i samarbejde med bygdebestyrelserne udarbejde handlingsplaner om forladte huse.
- Der skal arbejdes for at sikre gode kajfaciliteter i de bygder der har god fiskeri, og i dette arbejde skal bygdebestyrelser og kommuner invitere Grønlands Selvstyre til samarbejde. Ligeledes skal muligheder for reparation af fartøjer inddrages ved planlægning af byggeri i kommunerne. Ved udarbejdelse af politiske planer, skal man have opmærksomhed omkring kajanlæg i bygderne.

Vi er en del af verdenssamfundet

Selvstyreloven sikrer det grønlandske folk deres selvstændige identitet og kompetence. Inuit Ataqatigiit værdsætter global deltagelse og vil samarbejde omkring FN's målsætninger. Vi skal arbejde med respekt for menneskerettighederne og de oprindelige folks rettigheder.

Vi skal som et land, der arbejder henimod selvstændighed, arbejde ud fra hvad der er til gavn for vores land. Vi skal lægge planer for at lægge grund til de områder vi endnu ikke har hjemtaget. I dette arbejde skal vi samarbejde med vores folketingsmedlem.

Med hensyn til de områder der endnu ikke er hjemtaget, skal vi arbejde for at hjemtage fødevareområdet, ligesom vi i de næste 3 år skal have en forstærket indsats omkring justitsområdet. Indsatser omkring justitsområdet skal sikre et trygt liv for borgerne. Vi skal have fokus på statens beskyttelse af borgernes rettigheder samt sikre forbedringer af beskyttelsen af borgernes rettigheder.

Hvad angår den øgede interesse for vores land og Arktis, skal vi i vores fremadrettede initiativer have fokus på de fordele og ulemper dette giver. Vores land skal være med til at sikre, at de arktiske folk inddrages aktivt.

Globale klimaforandringer kan mærkes i Arktis, og derfor skal vores land inddrages og deltage i initiativerne vedrørende globale klimaforandringer. I dette samarbejde skal vi arbejde for at sikre, at vores land udvikles på erhvervsområdet.

Vi vil arbejde for øgede handelssamarbejder. Vi skal gennem gode initiativer på handelsområdet nedbringe vores afhængighed af staten. Ved hjælp af vores lands gode samarbejde med andre lande, skal vi sikre udviklingsinvesteringer. Udviklingsinvesteringer samt byggerier skal skåne miljøet.

Vores land skal have sin selvstændige udenrigs- og sikkerhedspolitik. Samtidig skal der tages initiativ til øget forskning på udenrigs- og sikkerhedspolitikken. Inatsisartuts udenrigs- og sikkerhedspolitiske udvalg bør have en stærkere position indenfor Rigsfællesskabet og vi skal arbejde henimod at denne bliver inddraget når Folketingets udenrigspolitiske nævn debatterer forhold, der vedrører vores land. Tiden er moden til at procedurer inden for Rigsfællesskabet fornyes som følge af den øgede fokus på Arktis og vores land, og vi skal arbejde for skabelsen af at interparlamentarisk samarbejde samt samarbejde på regeringsniveau.

Vi værdsætter en fredelig eksistens i verden, og vi skal til stadighed understrege, at vores land er et lavspændingsområde. Dette skal være et mål i alle sikkerhedspolitiske initiativer.

Som et land der arbejder imod selvstændighed, har vi interesse i sikkerhedspolitiske initiativer for vores land, og derfor skal vi overfor Rigsfællesskabet kræve inddragelse fra starten, når det gælder forhold der vedrører vores land. Dette skal også forstås sådan, at når staten, når den indgår aftaler om forhold der omfatter vores land, skal inddrage os.